

Tectònica de plaques a la espanyola

NO ES TRACTA TANT QUE PER MOLTS ES CONSIDERE QUE "CATALUNYA ÉS ESPANYA" COM QUE NO ELS HI CAP DUBTE RESPECTE QUE, MÉS BÉ, CATALUNYA "ÉS D'ESPANYA".

els darrers esdeveniments sobre la relació entre Catalunya i Espanya permeten identificar algunes de les fites que marcaran el camí per on ha de discórrer el *procés* en els pròxims mesos. Mentre al Regne Unit es comença ja a preparar, amb una relativa normalitat democràtica, un segon referèndum sobre la independència d'Escòcia exactament dos anys després de l'ajustada victòria del manteniment de l'*statu quo*, a Espanya, tant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya com el Tribunal Suprem responen amb condemnes penals als polítics catalans responsables de l'organització de la consulta popular del 9-N. Se sol explicar als mitjans intel·lectuals espanyols que el cas d'Escòcia "és diferent". Com que fa vora tres segles es va produir una unificació més o menys pactada entre dos regnes diferents, ens expliquen, res a veure amb situacions on hi ha una clara "unidad de destino en lo universal" derivada del caràcter immanent i semipitern de les nacions que sempre han existit. Pel que sembla, el "justo derecho de conquista" conferiria una rigidesa especial a les situacions, almenys segons les explicacions dels NO-DO dels nostres dies.

Les contradiccions i febleses dels arguments habitualment expressats com a dogmes de fe a Espanya són probablement molt transparents per a gran part de la població catalana i, potser, també per a un nombre cada vegada més gran de valencians, balears i altres habitants de la perifèria del Regne d'Espanya. No debades, resulta complicat amagar que, en el fons, no es tracta tant que molts consideren que Catalunya és Espanya com que no els cap dubte respecte que, més aviat, Catalunya "és d'Espanya".

A Catalunya se sol ressaltar habitualment que a la resta de l'Estat hi ha pro-

ANDRÉS
BOIX PALOP
@Andres_Boix

blemes per comprendre la societat catalana i la visió de gran part de la població respecte a les relacions amb la resta d'Espanya o, ras i curt, pel que fa a la independència. De proves de com d'importants són les dificultats per sintonitzar amb el que passa a Catalunya, n'hi ha a bastament: els mantres sobre com la independència és o ha estat, depenent de moments i modes, ara un suflé a punt de baixar en qualsevol moment, ara una distracció per amagar la corrupció de la classe política catalana; de vegades un projecte de la burgesia per enganyar els ciutadans, d'altres un simple xantatge per aconseguir més diners o inversions... han triomfat amb facilitat sorprenent en tertúlies, però també en altres fòrums en principi més alfabetitzats.

En canvi, potser no es posa prou l'accent en el fet que a Catalunya també costa comprendre, atesa la diferent longitud

d'ona en què emeten una societat i l'altra, les coordenades en què operen les institucions espanyoles. Per exemple, fa la sensació que encara avui se sobreestimen les possibilitats de negociació amb l'Estat, malgrat la reiteració d'evidències en el sentit que hi ha més aviat poca voluntat d'aconseguir cap tipus d'avanç. A les condemnes anunciades recentment, instades, recordem-ho, per la Fiscalia seguint les ordres del Govern, com fa uns anys contra les reiterades posicions del Tribunal Constitucional o l'enèsima negativa del govern de l'Estat a buscar alternatives, molta gent a Catalunya encara reacciona buscant noves vies d'acord o de consens per desembossar el *procés*. Un dia és la pressió internacional, un altre que hi ha realitats que cauen pel seu propi pes, i encara un altre l'aritmètica parlamentària a les Corts espanyoles. El cas és que sempre hi ha present l'esperança que algun element desembusse la situació. Tanmateix, mai no es concreta.

La realitat és, senzillament, que el marge de maniobra de l'Estat és ben marge. Ni econòmicament —car el finançament de les burocràcies centrals depèn en gran part de l'aportació catalana— ni políticament, perquè les majories a la resta d'Espanya són les que són, és senzill virar a aquestes alçades. Clar i ras, res no passarà sense una pressió molt més forta de la que hem vist fins ara. Així que semblen destinats a veure dues societats que s'allunyen com dues plaques tectòniques, lentament però continuada. I convé recordar que els terratrèmols, però, també s'acaben produint, amb el temps, per divergència, quan les plaques s'allunyen i s'allunyen irremissiblement fins a un punt de no retorn. A la resta d'Espanya, de fet, tampoc no s'hauria de perdre de vista aquest risc.

Professor de dret administratiu a la Universitat de València